

Հունիսի 8-20-ը Ֆրանսիայի սոցիալիստական կուսակցության ժամ ժոռնոս հաստատության հրավերով աշխատանքային այցով Ֆրանսիայում էր գտնվում Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի նախարար Մարտին Գրիգորյանը։ Պատվիրակության կազմում կային ՀՀ Գերագույն խորհրդի մի խումբ տրանսպորտի նախարարի տեղակալներ, իրավաբաններ, գրականագետներ, մանկավարժներ և այլ մասնագետներ։ Մինչև հունիսի 11-ը տրանսպորտային անդամները Մոսկովի համալսարանում ծանոթացան Ֆրանսիայի հինգերորդ հանրապետության

նի աշխատանքի արդյունքները քննարկեցին (Ֆրանսիական, հարկային հարցեր, ֆառաբախտություն, ինֆրակառուցվածք, սոցիալական աղյուսակներ, փոխ ձեռնարկություններ, դեռահասների հեծ կատարող աշխատանքի և այլն), եղավ մեծադիմ իրեր արտադրող փոխ ձեռնարկությունում, որը փոխարինվեց անձնակազմով (մինչև 12 մարդ) մեծ որոշ գործարանների չափ արտադրանք է տալիս։ Գերագույն ժայռամասերում Ես են ամեն ծեսակ փոխ ձեռնարկությունները, և ֆառաբախտ Ես քանակով ինքն իրեն աղյուսակում է։ Գրան մեծ չափով նշանակում է Ֆրանսիայի 36 հազար փոխ ու մեծ համայնքների ինֆրակառուցվածքը։

Լիոնում է գտնվում նաև Ֆրանսիայի քրեա ամենամեծ խանութը «Էրոմարեմ» (քառաջի «Երոմուկա»), որտեղ, Ֆրանսիայից քառի իրենց արտադրանքն են ներկայացնում Ընդհանուր Ես կայի մյուս երկրները։ Քառահարկ այդ Եսնում իր քառիին ունի նաև Ֆրանսիայի արդյունաբերող Այնն Մանուկյանը, որը մասնագիտացած է կանանց հագուստեղենի արտադրության մեջ։ Գերագույն գտնվող մեծ խումբը հանդիպումներ ունեցավ այդ Եսնի դառնակցականների և համայնակարների, հեծ։ Երկու դեղում էլ մարդիկ այնքան էլ հասակ տասկերացում չունեն Հայաստանի ներկա կացության վերաբերյալ, երկուդներ էին արտադրա-

Կիրովականի Կերտարվեստի քանգարանում քառվել է Ֆրանսիայի հոյակապոր նկարիչ Գառգուի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը։ Երկու Ես քառք կիրովականցիները հնարավորություն կունենան հարողակցվելու նա առեղծվածային գունեղանցներով հարուստ արվեստի, որը ինքնուրույն խիստ ժամանակակից, միաժամանակ ազգային խոր արժաններ ունի։ «Ալմայի կամուրջ», «Օսկախոր», «Հայաստան», «Հրթիներ», «Մարտ», «Անիի ավերակներ»... քուր ստեղծագործությունները ցնցում են ինքնօրինակ, խոր կենսիմասով։ Ցուցահանդեսի քուր 40 կսավները հեղինակը նկարել է Հայաստանին։

Հայաստանի ներկայացուցիչները Ֆրանսիայում

սահմանադրությանը, կառավարական և վարչական համակարգերին, դեծական քյուլեծի կառուցվածքին, վարչակազմի վերահսկմանը, արտադրության Ես ժաման տասնությունը և ներկա վիճակին, աղյուսակներում Ես ընդհանուր սկզբունքներին և սեղական համայնքների կառավարմանը, ինչոքս նաև 1945 թվականից հեծ Ֆրանսիայի ֆառաբախտ կուսակցությունների գառգացմանը, դրանց ներկա վիճակին և ընտրությունների արդյունքներին։ Հունիսի 12-ից մինչև 19-ը տրանսպորտային անդամները փոխ խմբերով աշխատանք Եսունակեցին Լիոնի մեծակա Վիլյորան, Գերագույն, Վինն ֆառաբախտում և Մարսելում ու Փարիզում։

Գերագույն կարճատև գույց ունեցանք Ֆրանսիայի ազգային ժողովի տրանսպորտ փոխ թիկին Գառգուի հեծ։ Մասնավորապես հաստատվեց Հայաստանի սեղաններին 21-ի հանրապետության Ֆրանսիայի դիտորդների ներկայության անհրաժեծությունը։ Խոսվեց նաև մարդու իրավունքների մասին։ Ի դեղ, Գերագույն ֆառաբախտանքը Ֆրանսիայում առաջիններից մեկն էր, որ տրանսպորտային հայտարարությանը դասաղարեց Մոսկվայի այս արվա մայիսյան ուղիները Արցախի և Հայաստանի սահմանամեր գյուղերի նկատմամբ։

սում անկախության առնչությամբ, այն տասկերացներով որդես միանգամից կատարող գործողություն, քուր նախկին կառուցի խորում և այն։ Մեծ տրանսպորտային փառացներն Եսների կատարողները։ Մասնավորումները հանդիպումներ ունեցան նաև հայ գործարար մարդկանց հեծ, որոնցից Եսները ուզում են անմիջական կառուց հաստատել

Հանդիպում Պարույր Հայրիկյանի հեծ

Հ. Արելյանի անվան քառունի դառիժը երբեք այդան քառամարդ չէր եղել։ Հանդիպման ըսկարում Պ. Հայրիկյանը ներկայացրեց ՄԱՄ-ի սեակեծները անկախության, ազատության, ֆառաբախտ ներկա իրավիճակի և այլ հարցերի մասին։ Ներկաների քառաթիվը հարցերին տրանսպորտային ժամանակ ևս իր գնահատականը ըսկեց ՀՀԿ-ի, ՀԱԲ-ի, ԼԵԱՆ Տեր-Պետրոսյանի և այլոց գործունեությունը։ Այն հարցին, քե արդյոք ՄԱՄ-ը սխալներ չունի, նա տրանսպորտային։ «ՄԱՄ-ը անսխալական է, ֆանգի իր քուր որոուներն իրականացնում է ժողովրդի կարծիքն իմանալուց հեծ»։

Մեծ մի փոխ խմբով ՀՀ Գերագույն խորհրդի տրանսպորտ վարչի Պողոսյանի, Երեանի 26 կոմիտաների Եսխորհրդի գործկոմի փոխնախագահ Գերագույն Մարտին Գրիգորյանի և իրագող Վահրամ Մարտիրոսյանի հեծ հանգրվանեցին փոխիկ և հյուրընկալ Գերագույն ֆառաբախտ։ Գրա 25 հազար ընակություն 10-12 տկոսը հայեր են։ Մեծ ժամանելու օրվա երկդյան սեղի ունեցավ նոր ֆառաբախտի ընտրություն։ Քառաբախտի խորհրդի անդամներից քառի, այդ կարեուր արտադրությանը ներկա էին նաև ֆառաբախտ քնակիչներ, ինչոքս նաև մեծ խմբի անդամները։ Մեծ գայսի մասին լուրն ընդունվեց ժափահարություններով։

Գերագույն ազգանդաս մեծ գործ է աունում հայ մեակույթի տուր և մասնավորապես դրա սեղանը՝ թիկին Հիղա Հորոյանը։ Քառաբախտ 1965 թվականին կանգնեցվել է Հայերի ցեղաստղությունը նվիրված հուուարձան, որն այդ կարգի առաջին հուուարձանն է Ֆրանսիայում։ Գերագույն կա նաև Միսա Մանուկյանի հուուարձանը։ Գործում են հայկական եկեղեցիներ և մեկօրյա հայկական դղորոք։ Օր ու գիեծ գործում է հայկական ուղիղկայանը, հայերեն, Ֆրանսերեն հաղորդումներ և երաժեծություն հեծարձակելով Լիոնի Եսնի հայության, ինչոքս նաև Ֆրանսիացիների համար։ Լիոն ֆառաբախտ գործում են եկեղեցիներ, հայ մեակույթի կենտրոն, մեկօրյա դղորոք, 1989 թվականին քառվել է անմեղյա դղորոք։ Լիոնում այցելեցինք իսալացի նկարիչ Անսելմոյին, որի տրանսպորտ կինը՝ թիկին Մարգոն, սահուն խոսում է արեւելահայերեն։ Կյանքի յոթներորդ սանձանյակ քեակոխած, քառց մանկական անմիջականությունը տրանսպորտ մեակույթն 70-ական թվականների կեսերից նկարում է հայերի ցեղաստղությունը նվիրված գործեր և Երոտայի արդեր երկրներում կազմակերպում այդ քեանյով ցուցահանդեսներ։ Բաժանվելիս ողջագուրվեցինք ինն ժամոթների տեծ։

Հայաստանի հեծ, քառց կան որոու լուրջ խոչընդոսներ՝ ինֆորմություն տրանսպորտ, սեփական վալյուսա, հուուսալի ժամաղարհներ չլինելը և այն։ Հայաստանի Գերագույն խորհրդի տրանսպորտային մասնակցեցին նաև Ֆրանսիայի ազգային ժողովի աշխատանքներին։ Փարիզից տրանսպորտային Երեան մեկնելու մայսուրյակին սոցիալիստների ժամ ժոռնոս հաստատության ղեկավար տրան Լակոմը ժաեկերույթ սվեց ի տրանսպորտային տրանսպորտային։

Վարդենիսի շրջանի ժամոթակ գյուղի ստորոտում

Սեակոսում Եսխորհրդի գործկոմի և Հայկոտղի նախաձեռնությամբ կատարվում են խիստ ժամանակակից, սուղեր նախագծով հյուրանոցի Եսնարանական աշխատանքները։ Հյուրանոցը կունենա 3-5 հարկերով հինգ մասնաձյուղ, իր կինոդալիժը, ծիսաղոթի հուուարակը, աունծին համարներ՝ օրը 670 դղլար արժողությունը։ Կունենան իրենց ժառաղղական մեծները, լողափերը, զբոսանակերը։ Հյուրանոցը, որը կընդգրկի 10 հեկտար արաձություն և կընդունի 300 մարդ, նախատեսվում է Եսաղոթման հանձնել երկուսից-երեք տրան։ Կառույցի նախահաճվարկային արժեքն անցնում է 20 միլիոնից։ Այն նախագծել են Երեսարող ժառաղղակները Վարձան Ալեհեղյանը և Ժիարյ Ալեքսյանը։ Լախագծին իր խորհրդով մասնակից է եղել նաև մարաղահամբալին համալիրի նախագծի հեղինակ Արուր Թարխանյանը։

Նորընթիւ ֆառաբախտ տրան Կրեղոզը և գլխավոր ֆառուղար տրան Պյուրոլակը կունեն ինչով նշանակեցին մեծ աշխատանքներ։ Ի դեղ, աշխատանքի ժառաղղ կազմել էր հեծց տրան Պյուրոլակը, Ես համակերի և համես մի անձնավորություն, որդիսիք Ես են ֆառաբախտանում։ Գրա 35 խորհրդականներից հինգը հայեր են, այդ քիում երկուր (տրանոնայ Մարկոսյանը և Մարտիրոսյանը) հանձնաժողովների նախագահներ։ Մեծ խումբը ժամոթագավ ֆառաբախտարա-

կհասնեն ժամանակի կոուսները։ Եունով ԽՍՀՄ կառուց նախարարության գիտահեծազոսական ինստիտուի Երեանի քառամունդը կսկսի նախագծային աշխատանքները։ Համակարգն իր սեսակի մեջ առաջինը կլինի Խորհրդային Միությունում։ Գրան գուղըքաց, մինչև արեւելք, կընդունեն գունակաժառանգներն ավսոնաս սեակավորող մեծնա։ Փոսային ժառանգներն ավսոնաս ժեակերդիլու համար արդեն սեղակայել են «ՕԿ-300» մեծնաները։ Գերանք արտադրողականությամբ քառմիցս գերազանցում են նախորդներին։ Իսկ կենտրոնից Մեծնանկերն ավելի Ես քեներ անվանգ փոխաղբիլու համար սկսել է գործել նաև «ՅԱԿ-40» մեծ փոսային ինֆոսպիոր, ավարեց իր խոսքը Պ. Մարգոյանը։

Նոր ժոսային հանրապետական կենտրոնում

Քառմազան և քառմանակ են այն առախումները, որ ամեն օր ընդունում և արաձում է փոսային առախումների հանրապետական կենտրոնը։ Այսեղի աշխատասար գործերի մեծող մարդ մինչև հիսն կատարվում է ժեռով, որը քառապար է անդրադառնում սղասարկման վրա։ Թեքեակցելու նղասակով ժառաղղ և առաջիկայում ավսոնասացնել միաղաղալ ու աշխատասար գործերը։ Որոնք են անելիները։ Այդ մասին է տրանսպորտ մեծ աշխատանքը Հայաստանի կառուց նախարարության փոսային առախումների վարչության տեծ Պարույր Մարգոյանը։

«Մյուս մեծ հարցերի հարցն այն է, որ օր առաջ չենք իմանում ուղարկվող ժամոթների ժավալը։ Ուսի դժվարանում ենք նախարարասեծ քանկորական սեղերը։ Այսեղից էլ ֆառաբախտների այն արղարացի դժգոտություններն ու գանգասները, որ ժառում են առախումների ժգձգման հեծեակնով։ Բանկորական սեղերը ժամանակին նախարարասեծելու, առախումներն արազ սեղ հասցնելու համար հանրապետական կենտրոնում առաջիկայում կենտրոնենք առախումների ավսոնաս կառավարման համակարգ։ Այն կենտրոնը կըմիացնի Եսնաների փոսային քառամունդներին, իսկ վերջիններն գյուղերի փոսասներին։ Համակարգը քուր կսա ցանկացած ժամանակ իմանալ, քե որ փոսասանը, որ փոսային քառամունդում ինչ առախումներ կան, ինչ ժավալով և որ ժառանգներին։ Կենտրոնում սեղակայվող համակարգիչները հեծարավորություն կսան քառաբախտել աշխատողների տրանսպորտային, կրաքելակի աշխատանքի ողակը, նվազագույնի

«Հայ տրանսպորտի տեղ է ժառաղղ»

Մյուս Հայաստանում գիծառաղություն առումով թիում է անորոու վիճակ, չի կարգավորվում հայ տրանսպորտի գորակուրը։ Մայրաղաղում և Եսնաներում երիտասարդները չեն ներկայանում գիծակույսին հանձնաժողովներին։ Այս հարցերը տրանսպորտային համար հանդիպեցինք Սեակոսի գիծկոն մայր Հրաչ Մելոնյանին։ Այս հարցերը տրանսպորտային համար հանդիպեցինք Սեակոսի գիծկոն մայր Հրաչ Մելոնյանին։

«Մյուս մեծ հարցերի հարցն այն է, որ օր առաջ չենք իմանում ուղարկվող ժամոթների ժավալը։ Ուսի դժվարանում ենք նախարարասեծ քանկորական սեղերը։ Այսեղից էլ ֆառաբախտների այն արղարացի դժգոտություններն ու գանգասները, որ ժառում են առախումների ժգձգման հեծեակնով։ Բանկորական սեղերը ժամանակին նախարարասեծելու, առախումներն արազ սեղ հասցնելու համար հանրապետական կենտրոնում առաջիկայում կենտրոնենք առախումների ավսոնաս կառավարման համակարգ։ Այն կենտրոնը կըմիացնի Եսնաների փոսային քառամունդներին, իսկ վերջիններն գյուղերի փոսասներին։ Համակարգը քուր կսա ցանկացած ժամանակ իմանալ, քե որ փոսասանը, որ փոսային քառամունդում ինչ առախումներ կան, ինչ ժավալով և որ ժառանգներին։ Կենտրոնում սեղակայվող համակարգիչները հեծարավորություն կսան քառաբախտել աշխատողների տրանսպորտային, կրաքելակի աշխատանքի ողակը, նվազագույնի

սի գործերն արդեն գտնվում են դասաղաղությունում։ Մյուս միայն այդ ժեռով է հնարավոր «տրանսպորտ անհնազանդներ» դեծ, որովհեծս այս անիւսանություն տրանսպորտային մնացած քուր լձակները քառակայում են։

«Ինչով քառարեծի հանրապետության գիծկորական ստորաքառամունդներում թիող անախործ վիճակը, ինչոքս նաև այն երիտասարդների «արազնա ժառաղղությունը», որոնք հարմար են գտնում մեկնելու Ռուսաստան։

«Հանրապետության գիծկորական ստորաքառամունդներում թիող իրավիճակը նույնոքս կառված է անվերահսկողության հեծ։ Հայաստանում «դեղովեչինային» փոխարինել են իմքավորումները՝ ըս Եսնաների, թիում է ուղղակի անարխիա։ Գրա հեծ կառված մեծանում է այն տրանսպորտի քիվը, որոնք ցանկություն են հայնում ժառաղղիլու հանրապետությունից դուրս։ Գերանային գորակույցն այդդիսինքնի քիվը մեզ մոտ հասավ 14 հոգու։ Իհարկե, դա ցավալի փաստ է, քառց առայթմ այն մնում է անլուծելի խնդիր։ ՀՀ Գերագույն խորհուրդը տեծ է կարգավորի այս հարցը, կորդիցանցնի դրա հեծ կառված քուր աշխատանքները, որովհեծս մեծ ֆառաբախտ օղակաղում այն կարեուրագույն կեծերից մեկն է։ Ես այսօր արաձված այն մայսությունը, քե տեծ է սեղծվի Հայք քանակ, ժիք չէ, այն առումով, որ մեծ այսօր տրանսպորտ չենք դրան։ Գա վաղվա խնդիր է, որովհեծս չունենք անհրաժեծ քառմասեղինկական տրանսպորտ։ Ցուրաբանյուր տեծություն քանակ հոգը է միայն այնքանով, որքանով այդ տեծությունն արդեն ժառաղղում ու տրանսպորտ մարդիկ ունի հասարակության մեջ։ Ուրեմն չոքեք է երկմել և ամեն մի հայ տրանսպորտի տեծ է ժառաղղ։

Հայաստանում վալյուսան վերջանալու վրա է

Լիովին դաղարեցված է վալյուսայի վաժաոնր արաստանում մեկնող Հայաստանի ֆառաբախտներին։ Ինչոքս հայտարարեց «ԻՖ»-ին սված հարցաղոսում Հայաստանի հանրապետական արաստին սեսեսական քանկի վարչության նախագահ Սամվել ճգձայանը, վերջացել են ժամաղղողական չեկներ ու վերջանալու վրա են վալյուսային տրանսպորտը։ Մնացած վալյուսան սալիս են միայն վալյուսային հաճիլ ունեցող ժեռարկությունների գործողությունը գնացողներին և արաստանում մեծական քեակությունները մեկնողներին։ Սակայն, Ս. ճգձայանի խոսքերով, խոսձաղի մասնակու ոչ մի հիմք չկա։ Մոսկվա 20 օրերի ընթացքում Սոսկվայից երեան կուղարկվեն վալյուսային միջոցներ և քուր նրան, ովքեր ունեն արաստանայան անձնագրեր և վալյուսա գեծլու ցանկություն, կարող են ազատ դա անել։ Քառաբախտներին կսկի 200 դղլար ամերկյան քանկերի չեկերով, որոնք նրան կարող են փողի վերածել այն երկում, ուր գնում են։

ԱՐՈՐՈՂԱԿՆԵՐԻ ՈՒՏՆՍ Ավեծում

Հրավիրում ենք քուր Արորղիներին մասնակցելու Միոո սաղակաձուռի Վարդանտես Ասողկիկի նվիրված Միոո տոկին՝ Վարդավառեն, որը տեղի կունենա կիրակի հուլիսի 7-ին, ժամը 12-ին, Գառնի մայր տաճարում։

ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՄԵՆԵՆԱԿՆԵՐԻ ԽՈՐՈՒՊ

Հայրենաբնակ մեր ժողովուրդը Ալեք Մանուկյանի անձի մեջ առավելաբար տեսնում է հարուստ այն մարդուն, որը բարեգործություն է անում: Այս դասակարգը, որ արդյունք է բերել և բերասաց տեղեկությունների, միայն լավ արդյունք է բերում:

Մեր ժողովուրդը, բարեբախտաբար, ունեցել է և ունի բազմաթիվ բարեգործ անձնավորություններ, որոնք իրենց նվիրաբերություններով օգնել են ազգին կառուցելու դժուր, ակունք, ծերանոց, ուրբանոց, նկղզեցի, նկղզեցի ու դարձյալ նկղզեցի: Սակայն այդ բոլորից, նրանք կարելի է ասել՝ բարեբախտաբար բարեգործներից բոլորովին բացառվում է Ա. Մանուկյանը:

Ազգային ղեկավար է նա՝ բարեգործ լինելուց առաջ, և տեսիլ ունեցող առաջնորդ ղեկավար լինելու կողմից: Ոչ, հարցը չի վերաբերում 36 տարեկան մեր ազգային մեծագույն կազմակերպությունը՝ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միությունը գլխավորելուն:

Այլ այն բանին, որ նա վասակը ուղղություն, ձև ու մարմին է սվել սփյուռքահայ (և ոչ միայն սփյուռքահայ) կյանքին, հասկալիս 1955-85 թվականներին: Մինչև այդ ժամանակ, նրան արտասահմանում հայության գլխավոր բանը ազգայնապաշտպանությունն էր բնութագրվում, այսինքն ազգի ֆիզիկական-մշակութային գոյության պահպանումը, առաջ այդ թվականներին այն փոխեց իր մակարդակը, ուղղվածությունն ու աշխատանքի բովանդակությունը, վերաժվելով հայապաշտպանության, այսինքն՝ հայության հոգևոր ու մտավոր կյանքի զարգացման, արմատներին կառուցելու և ինքնակենսավորելու գործունի:

Եւ Ա. Մանուկյանը, ընդամենը 20 դրամով Ամերիկա ժամանած և հայի աշխատասիրությանը, կողմնակից ու բանիմացությամբ տեսնական կայսրություն ստեղծած մարդը, հայապաշտպանության այդ գործի գլխավոր կերպին ու առաջնորդն է եղել մեր ազգային իրականության մեջ:

Եւ այսօր, միջոց ու առաջ, 90-ամյակն էր նրա:

ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ. 90

Ազգային մեծ բարերար, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության ղեկավար, 90-ամյակն է:

Վերջին 50 տարիներին, նրա անունը՝ կատարած բազում մեծագործությունների շնորհիվ, ամենահայտնիներից մեկն է մեր մեջ, բերելու ամենահայտնիներից, որ միջոց արտասահմանում է հիացմունքով, հոգատրությամբ և երախտագիտությամբ:

Հիշվող, հայ իրականության մեջ, ոչ մեկ անհաս իր ղեկավարը ղեկ չի սվել, միջոց չի վերադարձել 50 միլիոն դոլար:

Բայց մեծ գիտնակ, որ 50 միլիոնը սահման չէ. արդեն իսկ այն 60 միլիոն է հիմա, վաղը կդառնա 70, 80, առաջ 100 ու ավելի:

Հիշենք, թե 1926-ին, երբ հրապարակվեց Գրիգոր և Կարապետ Մելիքյան եղբայրների հայտնի կեանքը, որ բացառիկ տղամարդկային բողոք սփյուռքի և Հայաստանի ողջ հայ հասարակայնության վրա, 600 հազար անգլիական ոսկի էր (մոտ 2,5 միլիոն դոլար). հետո ուսման 20 տարեկան 1906-ին, Կահիրեում ՀԲԸ Միության փաստվոր հաստատության հիմնադրամի առաջին մուծումը Պողոս Նուրյանը կատարել էր 100 հազար դոլարով:

Ալեք Մանուկյանի անունն այսօր արժանիորեն դասվում է հայության նվիրյալ գավակներից՝ Լազարյանների, Պեգոյան Ամիրայի, Մանուկ Մուրադյանի, Էղվարդ Ռաֆայելյանի (Ղահրամանյան), Մկրտիչ Սահասարյանի, Ալեքսանդր Մանրաբաբյանի, Կյուլյաթի և Գալուստ Կյուլյանյանների (Վարդ-Պատրիկյաններ), Պողոս Նուրյանի, Մելիքյան եղբայրների, Մրեակ Գարակոչյանի և դեռ այլոց ցանկին, նվիրյալներ, որոնք վերջին երկու դարերից ազգին ղարգելել են լույսի հոսանքներ և ցանցներ (կրթական թե կրթական), հիվանդանոցներ, ազգային այլ հաստատություններ, որոնցից լավագույնն են դեռ և ծառայում են աշխարհով մեկ ցրված մեր ժողովրդին, նորահաս սերունդին:

Ալեք Մանուկյանի նվիրաբերությամբ, աշխարհի 12 երկրների 18 քաղաքներում (Քուրդստան, Կոնստանդուպոլիս, Մոսկովա, Կամբոջա, Մյունխեն, Գերմանիա, Ստամբուլ, Տրոնհեյմ, Մոնթեպելի, Եգիպտոս, Սանտո Դոմինգո, Սպանիա, Եգիպտոս) հիմնվել են գործունե ընդ 20 զանազան հաստատություններ՝ մշակութային և երիտասարդական կենտրոններ, դպրոցներ, ծննդատներ, գանձարաններ, հանգստյան տներ, որոնք կրում են Մանուկյան գերդաստանի անդամների անունները՝ Ալեք, Մարի, Թագվոր և Թագուհի:

80-ական թվականների սկզբին նա ներկա էր Երևանում Երգիչների կառուցված «Ալեք և Մարի Մանուկյան գանձարան» քաղաքում արտադրությամբ, որին մասնակցում էր բարերարը՝ սիկնոց և բազմաթիվ հյուրերի ընկերակցությամբ:

Ամենատարածված այդ արտադրությունից, գանձարան աստիճանների վրա, երեկոյան ժամին, քաղաքային հնչած Հայոց «Հայր մեր»-ն էր, որ մեծ հուզականությամբ երգեցին բոլորը, հայ կրթական խումբը՝ Ալեք Մանուկյանի գլխավորությամբ, հոգևորական դասը՝ Վազգեն Վեհափառի առաջնորդությամբ և ներկա զանազան մշակութային կազմակերպություններից:

Նեո միայն տեղեկացա, որ Ալեք Մանուկյանն իր ողջ կյանքում, մանկության տարիներից սկսած, երգել է դժուր դասերում, եղել դիրիժոր, ստեղծագործող, հոգաբարձու, երեսփոխան և վերջապես բարերար:

Կառավարական ամենաբարձր ընդունել-

ություններ եղան այդ օրերին և դարձրեցին նախապես կրթական հոգևոր ղեկավար Ա. Մանուկյանի ելույթների մասին: Որոշ ելույթների միջոցով այն էր, որ սփյուռքահայությունն աշխարհի արդեն երկրներում կառուցում է դպրոցներ, ակունքներ, հիվանդանոցներ, երիտասարդական դասարաններ, որոնք բոլորը... ավագի վրա են և Հայրենիքում կառուցված է միայն մնացածը:

Այս գիտնականությամբ, սիկնոց, նա գործեց

Բարեգործական միջոցով է ծանրակրթական իր մասնակցությունը բերել Հայաստանի բարգավաճման գործին: Արդեն այս կազմակերպության հիմնադիրները՝ Պողոս Նուրյան ու իր գործակիցները հետադարձվել են կարևորագույն մեկ նպատակով՝ բոլոր միջոցներով ներգրծելով Հայաստանում արդյունաբերություն, շինարարություն, ուղեգրի և իր հողի ու քրի սերը դառնալու և չխորհի արտադրողի մասին: Ահա այս նպատակով է 1923-37-ին Բարեգործականը նախաձեռնեց Նոր Երևանի գյուղի ու Նուրյանների ավանի, Գարուհի Հակոբյան մայրաճյուղի, Մարի Նուրյան ակադեմիայի, Բարեգործականի քնակելի սան կառուցմանը: Այդ տարիներին սասնյակ արժեքավոր գրեթե յուս տեսան Մելիքյան Զոհրաբի հրատարակչական, որ գործում էր Երևանի ղեկավար համալսարանի կառուցման ևս:

Այս բոլոր ձեռնարկները նպաստեցին 20-30-ական թվականներին իրագործված ներգաղթին:

1946-48-ին, երբ կազմակերպվեց հայերի

զանգվածային նոր հայրենադարձությունը, դարձյալ առաջնորդի վրա էր Բարեգործականը, որ խանդավառ մրմուռներով, հաջողությամբ հանգանակեց 1,5 միլիոն դոլար, առաջնորդվելով 100 հազար հայրենադարձների փոխադրվածի վճարումը, ժամադարձաբեռնական նորագույն սեյսմիկայի առաջնորդ և այլն:

Հայաստանի հետ Բարեգործականի հարաբերություններն սկսեցին կանոնավորվել մի-

ողջ կյանքում, անձնական ձեռներեցությամբ թե հասարակական կյանքի աստղագնեում, վերջինիս մեջ բարեգործական ղեկ գործել, չնայած հասարակական արհեստին:

Այսօր նա առաջադիմեց անձնական գործի մեջ և դարձավ ամերիկյան ժառանգականի սիստեմներից մեկը, սրի մեջ միջոց փայլաբերելով նվիրական մի ձգտում. մի օր, երբ դասընթացը բոլորապես լինեց, բոլորանվեր ծառայելով Մայր Հայրենիքին, հայրենի հողի վրա արդյուն ու հարստեղ ժողովրդին:

Դեռ 1944-ին, ՀԲԸ Միության վարչական ժողովի մեջ ընտրվելուց մեկ տարի անց, երբ արդեն աշխարհամասի ծանր բեռնակներ, հրատարակչային մի ուղերձի ժամանակ Ա. Մանուկյանը հայտարարել էր, թե ժամանակն է, որ սփյուռքի մեջ վերջ գտնեն հասկանալի և նախասիրությունները և բոլորի բաները կենտրոնացվեն մեկ գերագույն նպատակի՝ Հայաստանին և հայ ժողովրդին անվերադարձուն ծառայելու նպատակի շուրջ:

Հայրենասիրական այս դիրքորոշմամբ, ահա, 1953-ին, Ա. Մանուկյանն ստանձնեց ՀԲԸ Միության նախագահությունը:

Ամերիկյան գործարար և հասարակական կյանքում քրձված նոր նախագահը իր ողջ հանձնարը ներդրեց ազգային մեծ հաստատության բարգավաճման գործին: Թվերը ցանկերով արժանապատիվ են: Երբ 1953-ին Բարեգործականի գանձի և կալվածների տնտեսական արժեքը շուրջ 8 միլիոն դոլար էր, 38 տարի անց արդեն գերազանցեց 120 միլիոնը, այն ղեկավարում, երբ այդ տարիներին սասնյակ միլիոններ ծախսվեցին կրթական, մշակութային, և բարեօրոշակային այլ ձեռնարկների իրագործման համար:

Վերջին երկու տարիներին Բարեգործականի նախագահն է բարերարի արժանավոր դուստրը, սիկնոց Լուիզ Միսոն-Մանուկյանը:

Միայն 80-ական թվականների երկրորդ կեսից Բարեգործականը վերսկսեց իր նյութական աջակցությունը Հայաստանին:

Իսկ երբ 1988-ի դեկտեմբերին մեծ երկրաշարժը տասնհատկ հիուստիային Հայաստանը, Բարեգործականը առաջիններից մեկը փութացրեց իր օգնությունը և կազմակերպեց մինչև այդ հաստատության երկարամյա գործունեության մեջ աննախադեպ հանգանակությունը: Հանգանակված այդ գումարներով ՀԲԸ Միությունը Հայաստանում այժմ իրագործում է լայնածավալ ծրագրեր:

Այս արված սեղաններից Երևանում գործելու է Ամերիկյան համալսարանը, որ դասախոսելու են ամերիկացի մասնագետները:

Կոմայրիում ավարտվելու վրա է 10 հազար տնտեսաբանական ստանդարտի շինությունը: Արդեն իսկ Երևանում, քաղաքի և գործում է դաստիարակչական վերակազմակերպական կենտրոնը: Եւ վերջապես Հայաստանում գործադրվելու է գյուղատնտեսական մի ծրագիր: Հայաստանում կատարվող բոլոր այս աշխատանքների համար ՀԲԸ Միությունը ծախսելու է մոտ 16,5 միլիոն դոլար: Եւ այս ամենի մեջ գրավի իր ավանդը ունի Մանուկյան գերդաստանը, որի նվիրաբերությունը մինչև օրս մնում է անզերազանցելի:

Երկար կարելի է խոսել Ալեք Մանուկյանի հիմնած «Ալեք և Մարի Մանուկյան հիմնադրամ»-ի (բարեմտական ծրագրերի համար) և 1968-ին կազմված «Ալեք Մանուկյան մշակութային հիմնադրամ»-ի մասին: Վերջին օժանդակություն է ցույց տալիս սփյուռքի արդեն, թե երիտասարդ գործունեի, երաժիշտների, կրթական մշակույթի, համալսարանի գործիչներին, կազմակերպում գրական մրցանակներ, հրատարակում գրքեր: Դեռ 10 տարի առաջ այս հիմնադրամը տարեկան 250 հազար դոլար գումար էր հասկանում անհաս մշակութային կենտրոնին, որ մեծ օգնություն էր մեր մշակույթին:

Անցյալի մեծագործ մեր արհմեջք մեզ հիշատակ բողոքից Արսալանյան, Տիգրանյան, Վաղարշապետյան, նրանք զարդարեցին ու ծոխացրին Ալի ու Կարս, Վան ու Սիսուի այլ քաղաքներ:

Հայ իշխանների ու մեծահարուստների անունները գրանցված են միջնադարյան Հայաստանի փառահեղ աստվածների, վանքերի, կամուրջների, իջեռանալների վրա:

Տարիներ առաջ, երբ Ալեք Մանուկյանը սիկնոց հետ ժամանեց Բեյրութ, ժամանակի հայ մամուլը լայնորեն լուսաբանեց այդ ֆաղախի հայ բնակչության բացառիկ ընդունելությունը: Վկայում են, որ հաջորդ օրը մի հայ աղջնակ դժուրակալան իր բարեգործության մեջ նկարագրելով Ա. Մանուկյանի ժամանումը, գրել էր. «Գագած էինք հայոց քաղաքում ղեկավարելու, ժողովրդագրերով և դուրսեցնելով»: Երբ հարցրել են նրան, թե ինչու՞ թաղվոր է կոչել Ալեք Մանուկյանին, նա դասախոսանել է. «Օղակայանի արարները իրարու հետ խօսակցելու ասեն կ'ըստինքն թե հայերու քաղաքում է եկողը: Մեր արար դրացիներն այլ չ-սին, թե հայերու քաղաքում է կամ է Պէյրութ: Կ'ըսեն, թե արարներն իրար մը այդպես գրած է»:

Ռուզի այս դասությունը մեր ժողովրդի երախտագիտության արտահայտություններից մեկն է մեծագործ իր զավակի հանդեպ, մի մարդու, որն իսկապես այժմ հայրության փառավոր անվան ղեկավար է, և նա հին աշխարհի առատության Կրեստը և քաղաքների իր զավակի՝ Ռիչարդի հետ (նա ղեկավարում է աշխարհի արարները երկրներում մասնագյուղ ունեցող և 300-400 գործարան միավորող Մասոն ընկերությունը), կարողացավ մեկնել ամերիկյան միլիարդատերերի դասակարգման մեջ:

Իր ժողովրդի արժանավոր զավակը, նա, որ ամերիկյան դրեզիվներին հետ դեռ առողջ կարող է մտնել (նոստալգիա՝ 70-ական թվականների վերջին Քարտերի հրավերով նրա այցելությունները Միջին և Արևելյան տնտեսական միջուկում կալու և իր ցույց տալու աստիճանությամբ), վերջին 3,5 տարիներին աղբյուր իր ժողովրդին հասած աղետները, դարաբաշխում թե լինի նախաձեռն:

Ռուզու լսեցինք և կարողացինք իր դիմումները ԱՄՆ-ի դրեզիվներին, ղեկավար դեռ արտասանելի մյուս գործիչներին, ուղերձը Գորբաչովին, որ հասցրեց Մոսկովա իր իսկ կողմից ուղարկված սենսորներով:

Եւ հիմա, ծննդյան փառաբանում 90-ամյակի արթիվ, իզմրդի (Գասադա ավանից) ուսումնասենչ այն դասախոս, Թագուհի և Թագվոր Մանուկյանների երեք որդուն, որ ցեղի սեղանագործական ուժն ու համաճար ամբարներով իր մեջ, կարողացավ մեր օրերին հրաբուխ գործել, նրան Բարեգործականի Նահապետիկ մարդուն նմ էրկար տարիների կյանք, երանկություն և նորանոր ձեռնարկների նախաձեռն:

Ինչո՞ւ նախընտրել Գորբաչովին, ոչ թե Ելցինին

Պե՞տք է օգնել Գորբաչովին: Պե՞տք է միանգամից միլիարդավոր դոլլարների վարկ ստանալուց անհետացնել այդ ամբողջությունը: Միևնույն ժամանակ, Պե՞տք է արդյոք, ցելից հանել Խ. Միլոսեվիչը, օգնության օտարի դանդաղ, բայց վստահ ֆայթվող կայսրությանը: Ավելի լավ չէ՞ նեցուկ հանդիսանալ Ռուսաստանին, Հայաստանին, Ուկրաինային, Բալթյան երկրներին... օգնություն տրամադրել այն համաշխարհայիններին, որոնք ժողովրդավարուն հեռանում են մահամեծ Միությունից:

Մեծանյալ դիվանագիտությունը երկն ասանվում էր այդ հարցի առջև, այսօր՝ սայրաբուն: Այն բնույթով է Գորբաչովին, խոստանում նրան հրավիրել Լոնդոն, ամենագարգացած երկրների սիգարներով և խմիչիկներով համեմված «ակումբ»: Եր հակառակը, այդ դիվանագիտությունը օտարերը սղծում է Բոռիս Ելցինին առջև, մտածանով, որ այս «դոկտրինայի» ժողովրդական ղեկավարը, որ ղեկավարում էր 149 մլն. ռուսների կողմից ընտրվել, մինչև Գորբաչովին օրինական է սուկ մահամեծ կուսակցության աղաբաստիկների հետ համագործակցելով:

Չորս Բուրբ, որ ուրիշներից ավելի արագ գզաց, թե ֆամիլ ուր է փնտրել, դաստնադես ընդունեց Բոռիս Ելցինին Մոլիսակ սանը, նրա ընտրությունից մի օր քաղ էլ չանցած: Սա նոր ուսուցում էր, որ Մեծնուսն այնքան էլ չի բաժանում: Փարիզում անցյալ օր քաղ լինելու օր քաղ լինելու էին, չիմանալով, թե վաճաճ է, որ Զրանսիայի նախագահը ընտրվելու հղի Ռուսաստանի նախագահին: Եր, անուսու, մեծ ղեկավար էր ստանում, մինչ Լոնդոն Գորբաչովին գալուսը, նախան որոշել, թե ինչպես վարվել մեկի հետ, որին Ֆրանսիայի մի դիվանագետ խիստ անզգուսուն անվանել էր «դասակ սիկ», իսկ Զրանսուա Միսերանն էլ, օա՛ս աստեղներն, իր դալիսի գլխավոր ֆարսուդարի միջոցով աղբիլի 17-ին ողջունել էր նրան Ելիսեյան դալիսի... դաների արանում:

Իհարկե, ակնհայտ է, թե ինչո՞ւ են արեւմտյան դիվանագետները նախընտրում հեծվել այն կայսրության վրա, որ քվում է ներկայացնում է Գորբաչովին, ֆամ այն անուսուսության, որ մարմնավորում է Ելցինը: Մի՞թե Գորբաչովին չէ, ասում են սրանք, որ Մեծնուսյան Երոտայի երկրներին ազատ արձակելը, վերամիավորելը Գերմանիան, սիտից իր զինվորականներին ոչնչացնելու հարյուրավոր երթուներ, դաստնադես Մոլիսային Ռուսների ղեկավարող ղեկավարությունը: Մի՞թե նա չէր, որ, դեռ Երոտայի ընտրվել, փրկել կոմունիզմի դալիսը:

«Պերեստրոյկան չէ նուս կոմունիզմի վերջը, ասում է Վալերի Ժիսկար դ'Էստերը, այլ Բոռիս Ելցինին ընտրությունը»: Եր իսկադես, հեծն ռուս նախագահն է, որ դաստնադես էր Բալթյան երկրների հուզումները ճնշելու ուղղված ռուս զինվորների չլրակել, նա խաղաղեցրեց գործադուլները հանգստություններին եւ ուղարկեց ախտաբույ, նա դաստնադես կրճատել ռազմական բյուրեն, նա, մանավանդ, ամբողջադես ընդունեց երկու սարուց էլ ռուս անցնել ռուսայական սենսուսության:

Եր սակայն Մեծնուսից դեռուս Գորբաչովին էր դաստնադես օգնություն ցույց տալ, մինչ դեռ սարուց ավելի է, ինչ սա աղաբաստեց, որ անկարող է իսկական սենսուսական քարտիկություններ ձեռնարկել: Իսկ խորհրդային մի խմիչի դաստնադես ծրագիրը, որ սակավել էր Կարվարի համալսարանի ամերիկյան հայտնի սենսուսականների հետ, վարչադես Պավլովն արհամարհական կերպով անվանեց «անկարտար հորինվածք» եւ ղեկ նեցեց: Նու՛յն Պավլովը, որը, ստանալով հին գվարդիայի դաստնադեսությունը, դրանից օգնել խորհրդարանից ավելի լայն լիազորություններ դաստնադեսելու համար:

Արդեն գուսակում են օարունակությունը: Այն մանավելու է վեց ամիս ամառ կասարվածին, եր Մոսկվայի օտարը հեչում էր սաղոգների դիվիզիոնը, կամ էլ մի սարի ամառվանին, եր դաստնադեսականները դաստնադես էին իսխանությունը վերցնելու: Գորբաչովին ղեկավար էր Մեծնուսից. «Օգնել ինձ, թե չէ դեռ Երոտայի կամ կորած է...»:

Եր օտարներ է մի ֆամի միլիարդ դոլլար, լավագույնը եւս վեց ամիս: Ուր ի՞նչ ամի:

Նախագահ Միսերանի նոր նախաձեռնությունը՝ Երոտայական կոնֆեդերացիա ստեղծելը, անցյալ օր քաղ Պրագայում ղեկ ամալ ունեց մեծումին եւ օտարի կասկածանքին: Դարձ ծախսողուն: Ատարել եւս, որ ամենավճարական հակառակորդները արեւելաեւրոպացիներն էին, նրանք, որոնք

նույն երկարության ալիքի վրա չեն, մասնավորապես Միսերանը ցանկանում էր քաղաքացիական Երոտայական հանդիպում, մինչդեռ Վալցով Կավելը կսրուկ մեծում էր ցանկացած ձեռնարկում, որ Միացյալ Նահանգները եւ Կանադան մասն չեն կազմում: Փարիզը, ելք յունենալով, զիջեց դրան ավելացնել

սերն իրարից բաժանելու փորձ (նկատի ունի Երոտայան եւ Միացյալ Նահանգները), մյուս կողմից՝ «ժակասագրական կլիմի, երկր Երոտայական կոնֆեդերացիայի կազմավորումն առաքանի Կենսունակական եւ Արեւելյան Երոտայի դեմոկրատների եւ Երոտայական ընկերակցության մեծնեցում, կամ երկա-

ՄԻԱԿ ԲԱՅԼ ՊՐԱԳԱՅՈՒՄ Երոտայական կոնֆեդերացիա ստեղծելու Զրանսիական ծրագիրը չի ամոզեց Պրագայի նիսում: Առաջին ընդդիմադիրը Վալցով Կավելն էր

առաջին հերթին ղեկավար էր նախագահը: «Նարավոր է, որ օտար ավելի ուս, հասիլը ծիլ սա: Մեծում է, որ այս սխալ ֆայլը, արված նախան Լյուսեմբուրգում կայանալիք Երոտայական, եւ Խուլիսի կենտրոն Լոնդոնում կայանալիք 7 ամենահարուս երկրների գաղաբաժողովները, իր խճճվածությամբ դուս էր գալիս սովորական դաստնության օրգանակներին:

յով նաեւ ճաղոնիային: Ողորմելի խուսանալուն: Հավանաբար ավելի լավ կլինեք հեծն այդ ժամանակ հրաժարվել ծրագրից: Հակառակը, Ելիսեյան դալիսան արագացրեց ֆայլը եւ ամալվելագույն ցանքեր գործադրեց գաղաբալիկու. սասնյակ ազդեցիկ հրավիրյալներ, նուփ-նոր հյուսանոց, որ հասուկ քացվել էր օարաքներ ամառ, եւ նույն-

րաձգի երկրորդ կարգի երկրների իրենց համար դիրք ընտրելը»:

Այս դաստնադեսի ղեկավար ի՞նչ ստացան Արեւելյան Երոտայի ներկայացուցիչները: Նախ նրանց երեսից օխարցին Երոտայի մի ֆարսեգ՝ նիսի նեանաբանով. Պրոսուգալիսից Մախալին ձգվող մի հսկա սարաձք, այլ կերպ ասած՝ խորհրդային վիթխարի գանգվածի սակ ճգնված, ավելի ռուս ասիական, ֆամ թե երոտայական արեւմյան մի հավելվածք: Այն մարդկանց համար, որոնք 45 սարի հեծել են խորհրդային սաղոգի սակ, դաստնադես կործանարար էր: Ավելին, նիսը քացվելու ժամանակ բաժանվեց Զրանսիական ռաղիտյին Միսերանի սլած մի հարցադուլից սեֆուսը, որ նա քացաբուն էր, թե «սասնյակ սարիներ» կանցնեն, մինչ Արեւելյան Երոտայի երկրներն ի վիճակի կլինեն սենել Երոտայական ընկերակցություն:

ինչպե՞ս կարելի է իմանալով Մեծնուսյան Երոտայի երկրների, մասնավորապես Զիսուսուկականի հարկադիր երկար լուսությունը, համառել կոնֆեդերացիայի այդ գաղափարի վրա: Ինչո՞ւ ախտաբույ արագացնել, մի՞նչ էր նուս նվագազույնը ղեկավար երկար եւս նեմալակիս դիվանագիտական նախադաստնություն: Վերջիվերջ, նախագահը իրազեկ էր իրականությանը, կամ էլ նա, արդյոք, կսրված չէ՞ ախտաբույ, ինչպես օտարն էին հարցնում Պրագայում, փակված՝ հեծնեք ավելի ուս ավելի փտող իր դալիսում:

Իսկ վերջին դաստնադես Փարիզում քաղած երկու քաղաքաբուն երկու նախագահների համար, որոնք սրանք արժանադաստնեքն քաղմեն դրանց վրա (երեւի թե Պրագայում քաղաքաբուն չկար...):

Փեքսվար ամսին գործի գզվեց Երոտայական կոնֆեդերացիա ստեղծելու մեծնան, ամառնց որոսելի ժամկետ նեցելու: Այն 1989 թ. դեկտեմբերի 31-ին ամառ էր ֆաբել Զրանսուա Միսերանը, երկ հեռուստասեսուսությամբ իր մարդանկերներն էր արհախայսում Բեռլինի դաստնադես փուլզման կաղաբալիսությամբ: Այդ ժամանակ դա կարծես թե Գորբաչովին «Ընդհանուր սան» քեմայով գրված ղեկս լինեք, որոնք հավելյալ գաղափար՝ խորհրդային լըծից հազիվ ազատված Արեւելյան Երոտայի երկրներին սաղով ֆաղաբական նոր հորիզոններ: Իոսուսն այդ ժամանակ հեչեց, սակայն գաղափարը մնաց մուր:

Նախ, ի՞նչ է ուզում Փարիզը: Արսաբունս մեկ քաղ. կոնֆեդերացիա, մեկ գաղափար. երոտայական քուր երկրներին հավաքել միասին մեակելու կոնկրետ ծրագրեր (ճանադարհներ, հաղորդակցություն եւ այլն), մեկ միջոց. մեակական կենսուն Պրագայում փուլզիկ մի ֆարսուդարությամբ հանդերձ, այսինքն՝ նոր հաստնության խայծ: Ռորթեր Բաղիսեք, որ Մորիս Զորի հետ հասակորեն դաստնադես էր Զրանսուա Միսերանի գաղափարներն այս քանակներում, ուր դաստնադես ոչ մի կաստնադեսություն չէր ներկայացված, օտար արագ խաղաբարսեր քացեց: Մակայն սկզբից էլ ամեն ինչ վաս էր ընթացել:

Այս սարվա սկզբներին Միսերանը որոսեց դրան քուլանդակություն հաղորդել՝ կազմակերպելով Պրագայի նիսը: Նա այդ մասին խոսել էր Վալցով Կավելին հետ, եր վերջինս մարտի 23-ին եկել էր նախաձեռնելու Ելիսեյան դալիսում: Այդ դաստնադես սկսած ակընհայտ դարձավ, որ այդ երկու մարդիկ միե-

նախ, Վալցով Կավելն իր քացման խոստում չընդունեց մարսահրավերը: Իր եզրակացությունը մեք նա ծեգտնեքն ընդգծեց, թե մի կողմից՝ «Երոտայական կոնֆեդերացիային սանող ցանկացած ֆայլ ղեկս էր հղացվի կամ հասկացվի որոնք սերս կաղաբած ֆաղաբակրություն ունեցող երկու ախտաբանա-

Այս սարվա սկզբներին Միսերանը որոսեց դրան քուլանդակություն հաղորդել՝ կազմակերպելով Պրագայի նիսը: Նա այդ մասին խոսել էր Վալցով Կավելին հետ, եր վերջինս մարտի 23-ին եկել էր նախաձեռնելու Ելիսեյան դալիսում: Այդ դաստնադես սկսած ակընհայտ դարձավ, որ այդ երկու մարդիկ միե-

ՆՈՐ ԿԱՅՍՐԸ ՑՆՑՈՒՄ Է ԿՐԵՍԼԻ ԳԱՅԸ Գորբաչովն Արեւմուսի օգնությունն աղախովում է Ելցինի միջոցով

Չինգաքթի, հունիսի 20-ին, ԱՄՆ-ի րործողներն Ջ. Բուրբ ջերուրեն եւ ուսուցարաբ ընդունեց Ռուսաստանի նախագահ Ք. Ելցինին: Ընդունելություն, որը հասուկ էր երկու երկրների ղեկավարների՝ Քուլիսի ու Գորբաչովին միջեւ աղախ փոխակաղաբողության ու համագործակցության հարաբերություններին, որոնք էլ հիմք են սարը դաստնադես ու ամալվելագույն օրգանից հետ համագործակցի նոր համակարգի: Չեքսաբար, միանգամայն դարձ ուսակ էր Քուլիսի ակնարկությունը Ելցինին. դաստնադեսի Գորբաչովին, կղաբադեսներն էր:

Այս դաստնադես էլ Գորբաչովին խանդավաղ էր եւ նույնիսկ խախտուող, որ Ելցինն ամենամոտ ժամանակ այցելի ԱՄՆ: Գորբաչովին Ելցինի ու նրա հարցանակի մեք սեսուն էր խորհրդային քարտիկադես դաստնադես:

Ելցինն ուզում էր այս ամենը փոխել այնպես, որ Ռուսաստանն էլ օգնի իր քարտիկներից, միջազգային զենով վաճառելու արհադրանքն ու հուսուց, ինչպես նաեւ արհադրանքի սանակություն կաստնելու Գերմանիայի, ճաղոնիայի, Դաղախաստի ու Վրաստանի հետ:

Սակայն Ելցինը ներկայացնում էր Խ. Միլոսեվիչին Գորբաչովին նախաձեռնած վերակաստնան ֆաղաբակաղաբային մի նոր հոսանք: Այստեղից էլ թխում էր ԱՄՆ-ի հեքսաբուրությունն ու նրան ընդունելը նախագահ ընտրվելուց ընդամենը մի ֆամի օր անց: Ոչ միայն նա համար, որ Ելցինը մրցակից կամ փոխարինող էր Գորբաչովին, այլ այն դաստնադես, որ նա կարող էր դաստնադես Գորբաչովին քարտիկությունները, որոնք ֆաղաբովում են Արեւմուսից եւ քարտիկում կոմունիստ դաստնադեսականների ղեկավարությունը:

Այստեղից էր Ելցինի հարցանակը ներկայացնում էր ու հեքսադես արժանի էր Միլոսեվիչին նախագահությունը: Այս սեսակեքի մեք կա, անուսու, ճեմարսության մի մասնիկ: Ելցինի հեքսադես ուսական միջազգային էր ամենալայն ու ամենաուսեղ Միլոսեվիչին, որոնք քուրեղանում են քաղաքալի գործունեք դաստնադեսության, արհադրանք ֆաղաբակաղաբային, միջազգային հավակասակությունն ու օրգանային կոնֆիլիսներին:

Խնդիրն այն է, թե արդյոք կարողանալու է Ելցինը գործադրել իր նախընտրական խոստումները, սակայն ոչ այն հեքսուսությամբ, որով կարծում են իր ընտրողները: Ելցինն ինքն խոսուկանց, որ «ճանադարից դժվար է ու երկար»: Արդ ղեկավարությունն այն է, որ յունի ախտաբույի հսակ ծրագիր, իսկ նա մրցակիցներն ասում են, թե նա կարգակցելու ու զգացումների մարդ է, որին դաստնադես էր որոսակի նախադեսակեք ու այդ նախադեսակեքին հասնելու գործելակերպ:

Սակայն Ելցինի հարցանակը ներկայացնում էր Խ. Միլոսեվիչին սեղի ունեցող գործընթացների շարքի մի հանգրվան: Ելցինն ամենախոսուկ հանրադեսություն նախագահն էր, որի քուրեղությունը հազվում էր 147.4 միլիոն, այսինքն Միլոսեվիչին ընկալության 54 սոկուսը: Չանաղաբությունն, որն արհադրում էր Միլոսեվիչին նախի 90 սոկուսը, ընական գաղի 75 սոկուսը, աղի արհադրության երկու երրորդը:

Այս իրողություններն այժմ հիմնվում են Ելցինի հարցանակը օգտագործելու Գորբաչովին մկուսության եւ երկուսի համագործակցության ու «դրական համակեղության» վրա, որով օտարագրված են երկուսն էլ: Ռուսաստանի նախագահական ընտրությունների ժամանակ Գորբաչովին սասց. «Խ. Միլոսեվիչին ամառն Ռուսաստանի իր կարող գոյություն ունենալ, իսկ Ռուսաստանը նույնպես կարիք ունի Միլոսեվիչին»: Երեւի թե Գորբաչովին հասկացեք, թե ինքն Ելցինի կարիքն ունի, Ելցինն էլ իր:

Չույց հողվածներում արտահայտված են երկու տեսակետ Ելցինի ընտրությունից հետո ստեղծված Գորբաչովին-Ելցինի նոր հարաբերակցության վերաբերյալ: Լաեւ՝ թե ինչպես է Արեւմուսը, մասնավորապես Միացյալ Նահանգները, զեհաստում նոր իրողությունը: Կարծում ենք, երկուսն էլ կհետաքրքրեն ընթերցողներին:

